

**VILHELMINA
KOMMUN**

VUALTJEREN TJIELTE

Årsplan med budget 2026 samt plan 2027 – 2029

2025

Kommunfullmäktige 25-06-16

Kommunstyrelsen, 912 81 VILHELMINA

Besöksadress: Förvaltningshuset, Torget 6

Telefon: 0940-14 000

vilhelmina.kommun@vilhelmina.se

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
Förväntningar på året	3
2 Förvaltning	4
2.1 Översikt över verksamhetens utveckling	4
2.2 Den kommunala koncernen	5
2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	5
2.4 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	7
2.4.1 Styrmodell i Vilhelmina kommun.....	9
2.4.2 Budgetmodell	10
2.5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	11
2.6 Balanskrav	15
2.7 Väsentliga personalförhållanden	16
2.8 Förväntad utveckling	16
2.9 Kommunstyrelsens förslag	17
3 Kommunens räkenskaper	19
3.1 Driftbudget.....	19
3.2 Resultatbudget	19
3.3 Investeringsbudget	20

1 Inledning

Förväntningar på året

Budget 2026

Nu närmar vi oss mandatperiodens slut och med det också mandatperiodens näst sista budget. Denna budgetomgång har haft sin grund i samma modell som tidigare år, men i år har den även kompletterats med underlag från något vi valt att kalla för *Framtid 2.0* - en djupare beredningsarbete där förvaltningen tagit fram fler alternativ till effektiviseringar. En del av dessa förslag gör vi direkt, en del fattar vi beslut om i budget 2026 och en del beslutar vi om att bereda vidare. I grund och botten handlar det om att vi behöver anpassa oss till vår befolkningsutveckling, men samtidigt säkerställa god kvalitet för de invånare vi faktiskt har i kommunen.

Gällande 2026 så innehåller kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige ett resultatmål på 3,2 procent, något som är betydligt högre än tidigare budgetar. Med den ekonomiska utveckling vi haft under flera års tid behöver vi säkerställa en högre resultatmål än tidigare år, på så vis kan vi på sikt göra investeringar, bygga upp vår likviditet och förhoppningsvis klara av att täcka upp eventuella underskott.

Vår ambition och tro är att Vilhelmina kommun idag - och över tid - ska bedriva våra kommunala verksamheter med god kvalitet och framtidstro. Med anledning av vår demografi och vårt vikande skatteunderlag behöver vi besluta om en budget och åtgärder som är ekonomiskt försvarbara och hållbara över tid. Det går att vara försiktigt positiv gällande den politiska uppslutningen kring det mesta i budgetberedningens förslag, på så vis får förvaltningen en trygghet i jobbet med den budget som beslutas. Vårt arbete med att anpassa oss till våra faktiska förutsättningar gällande demografi, kompetensförsörjning och lågt barnafödande fortsätter, men det känns som att vi är på god väg att hitta en fungerande arbetsmetod i budgetarbetet för att klara av detta. Vi ska heller inte glömma allt det positiva som sker i vår kommun, exempelvis gällande näringslivsarbetet, olika typer av projektverksamhet och den positiva nettoinflyttning som sker och har skett under en tid.

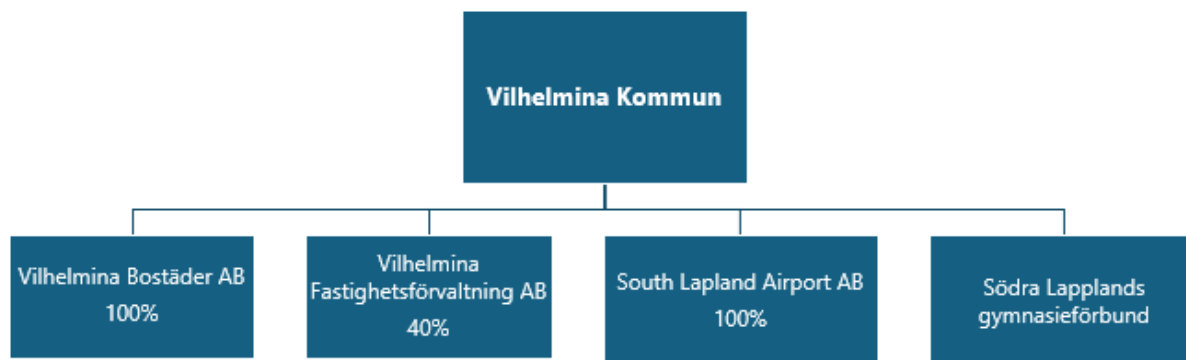
Avslutningsvis så har budgetförutsättningarna inför 2026 varit något bättre än inför 2025, vi har utvecklat och kompletterat budgetberedningens arbete och det finns en tro på att budgetåret 2026 ska bli året då vi lyckas få vår ekonomi på rätt kurs. Vår ambition står fast, vi ska ha medborgaren i fokus, vi ska leverera kvalitativ välfärd och vi ska skapa en långsiktigt hållbar framtidstro för kommunen.

2 Förvaltning

2.1 Översikt över verksamhetens utveckling

	Kommunala koncernen				
	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter (kr/inv)	52 441	44 631	39 525	39 837	37 908
Verksamhetens kostnader (kr/inv)	-142 091	-135 122	-122 346	-117 360	-115 927
Skatteintäkter & Statsbidrag (kr/inv)	93 973	92 533	87 748	84 018	80 883
Årets resultat (tkr)	-11 409	-9 704	-29 079	21 191	-6 267
Soliditet 1) (%)	35,31 %	35,88 %	41,63 %	35,42 %	37,70 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	18,86 %	19,69 %	23,79 %	19,79 %	19,60 %
Långfristig låneskuld (kr/inv)	64 056	65 287	60 222	63 531	59 893
Antal anställda	741	759	784	802	797
	Kommunen				
	2024	2023	2022	2021	2020
Folkmängd 31/12	6 229	6 263	6 393	6 485	6 539
Kommunal skattesats (kr)	23,40	23,40	23,40	23,40	23,40
Verksamhetens intäkter (kr/inv)	29 701	27 301	29 732	29 241	29 285
Verksamhetens kostnader (kr/inv)	-121 849	-119 247	-113 943	-108 687	-109 124
Skatteintäkter & Statsbidrag (kr/inv)	93 973	92 533	87 748	84 018	80 883
Årets resultat (tkr)	-8 871	-6 932	-1 570	21 368	-6 387
Soliditet (%)	42,88 %	43,28 %	53,20 %	42,60 %	46,35 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	20,58 %	23,38 %	27,72 %	21,42 %	21,40 %
Nettoinvesteringar (kr/inv)	5 912	4 431	6 161	4 631	1 899
Självfinansieringsgrad (%)	30,5 %	34,51 %	36,6 %	122 %	23,5 %
Långfristig låneskuld (kr/inv)	29 545	30 790	32 711	33 847	28 127
Antal anställda	691	711	751	770	767

2.2 Den kommunala koncernen

Bolag	Verksamhet
Vilhelmina Bostäder AB	Bolaget ska ha till föremål för sin verksamhet att inom Vilhelmina kommun förvärva, äga, förvalta fastigheter eller tomträtter och bygga bostäder, affärlägenheter, lokaler för småindustri och hantverk och kollektiva anordningar samt bedriva härmed förenlig verksamhet.
Vilhelmina Fastighetsförvaltning AB	Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Vilhelmina kommun förvalta Vilhelmina kommuns och Vilhelmina Bostäder AB:s fastigheter. Bolagets verksamhet ska därutöver vara att bedriva parkeringsövervakning och förvaltning av parkeringsanläggningar på kommunens tomtmark. Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sina ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägarna i ägarnas syfte. Bolaget ska i sin verksamhet agera med iakttagande av samma begränsningar som skulle ha gällt om verksamheten istället utförts i kommunal regi. Detta innebär att bolaget ska säkerställa att det agerar inom det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheter som utgör ramen för verksamheten.
South Lapland Airport AB	Företagets verksamhet omfattar att äga, förvalta, driva och utveckla flygplatsen i Vilhelmina kommun. I bolagets verksamhet ingår även stödjande åtgärder såsom biljettering och synkronisering av närliggande tjänster och bedriva verksamhet som är stödjande för Vilhelmina kommun, såväl som för turism, kommunens invånare samt näringsliv.
Södra Lapplands Gymnasieförbund	Tillsammans med Storumans Kommun bildades ett kommunförbund som har för syfte att bedriva gemensam gymnasieverksamhet.

2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Budgetförutsättningar

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) skriver i Ekonomirapport maj 2025 att de ekonomiska

förutsättningarna för kommunerna ser bättre ut än de två senaste tuffa åren. En av de stora utmaningarna som kommuner och regioner dock står inför är den demografiska utvecklingen. SCBs senaste befolkningsprognos och framskrivning visar en svag befolkningstillväxt i hela landet. I Sverige kommer antalet barn att fortsätta minska, samtidigt som andelen äldre ökar. Den demografiska utvecklingen ställer stora krav på kommunerna att anpassa sina verksamheter.

SKR beskriver att en minskning med 43 000 barn i förskolan motsvarar ungefär en minskning av 800 förskolor och att en minskning med 172 000 barn i grundskoleåldern motsvarar ungefär 700 grundskolor. Enligt SCB:s senaste befolkningsprognos förväntas Vilhelmina kommun minska antalet barn och unga med 21,5% fram till 2033. Detta borde innebära att Vilhelmina kommun också behöver göra anpassningar i verksamheter inom förskola, grundskola samt gymnasieskola. Om anpassningar inte planeras och verkställs riskerar kommunen att lokalrelaterade kostnader per elev tränger undan resurser som annars skulle gå till undervisning, läromedel och elevhälsa.

Det är viktigt att kommunerna genomför en anpassning av den pedagogiska verksamheten då de behöver frigöra resurser för att möta det ökande behovet inom framför allt äldreomsorgen. I Sverige beräknas antalet invånare som är 85 år eller äldre öka med drygt 60 %. I Vilhelmina kommun förväntas andelen invånare som är 85 år eller äldre öka med ca 26,5 %, enligt SCB:s senaste befolkningsprognos.

Trots att andelen äldre ökar procentuellt i hela landet har inte antalet som nyttjar äldreomsorg ökat i samma utsträckning. Vi lever längre och dessa extra år verkar också vara friska. Detta är en trend som även Vilhelmina kommun följer, men dock är brukare som nyttjar hemtjänst eller särskilt boendeplatser i större utsträckning multisjuka än vad de tidigare har varit.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Identifierad risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Omvärldsrisk			
Befolkning	Om befolkningen fortsätter att minska kommer våra skatteintäkter och generella statsbidrag att minska	Kommunkoncern	- Översyn av den kommunala servicen - Översyn av lokalbehov - Översyn av bostadsbestånd - Samordning inom den kommunala koncernen - Samverkan med närliggande kommuner - Samverkan med kommuner inom Region 10
Verksamhetsrisk			
Personal	Kompetensbrist, leder till sämre kvalitet och ökad belastning på befintlig personal	-Allmänna utskottet -Miljö- & Byggnadsnämnden -Socialutskottet -Utbildnings- och arbetsmarknadsutskottet	- Heltidsorganisation - Attraktiv arbetsgivare - Samverkan med kommuner inom Region 10 - Samverkan med övriga aktörer inom kommun ex Region Västerbotten

Finansiell risk			
Ränterisk	Hög skuldsättning innebär betydande kostnadsökningar ifall ränteläget förändras och blir högre	Kommunkoncernen	- Avsätta medel till amortering - Finanspolicy - Investeringspolicy

Skattesats

Kommunens främsta inkomstkälla är kommunalskatten. En tredjedel av kommunens intäkter är kommunens andel av det nationella utjämningsystemet som har till syfte att erbjuda kommuninvånarna lika möjligheter till service oavsett var de bor. Kommunen tar också ut avgifter inom exempelvis barn- och äldreomsorgen. Skattesatsen för invånare i kommunen är fördelad enligt följande:

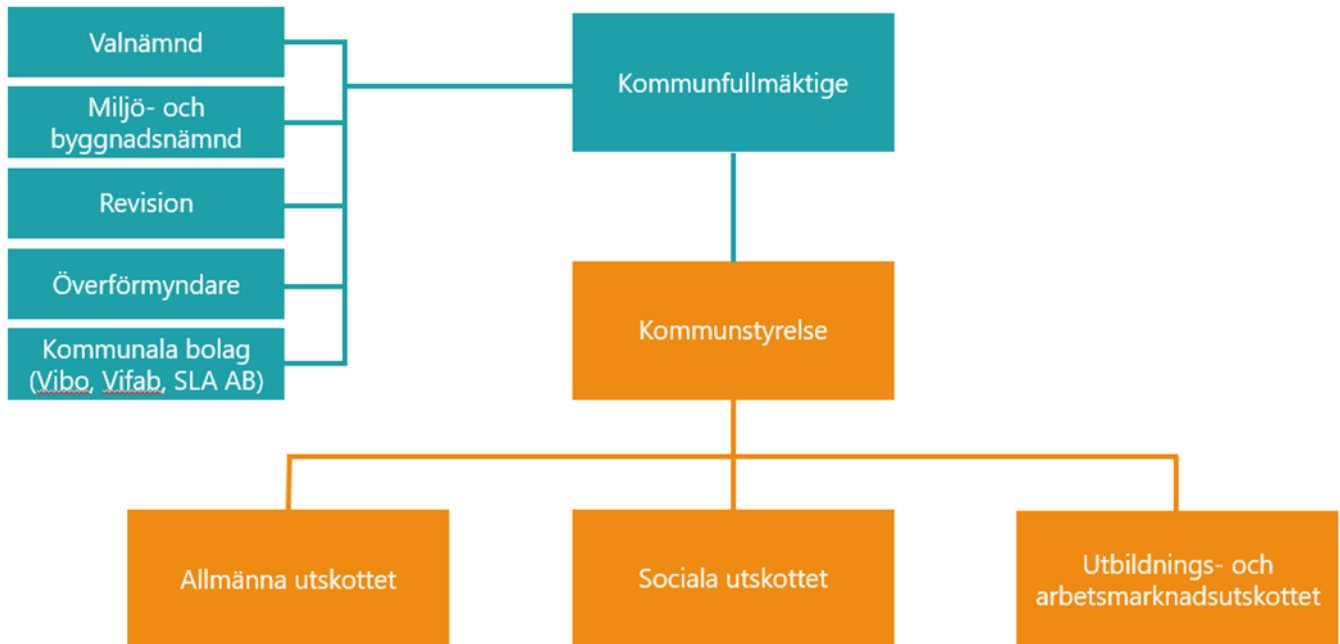
- Kommunalskatt 23,65 kronor/100 kronor
- Regionskatt 11,35 kronor/100 kronor
- Församlingsskatt 1,70 kronor/100 kronor (icke medlemmar betalar en begravningsavgift om 0,25 kronor/100 kronor)

2.4 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunerna ansvarar för en stor del av den samhällsservice som finns där vi bor. De viktigaste uppgifterna är förskola, skola, socialtjänst och äldreomsorg. Vilhelmina kommun styrs av politiker som valts direkt av våra kommunmedborgare. Deras uppgift är att representera folket i kommunen och ange inriktning för kommunens verksamheter och kommunens utveckling - vad som ska prioriteras och vad som ska genomföras.

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige tar beslut om kommunens inriktning, verksamhet och ekonomi. De utser också kommunstyrelsen, som har till uppgift att leda och samordna allt arbete inom alla kommunens verksamheter. Kommunfullmäktige beslutar också vilka nämnder som ska finnas och väljer dess ledamöter. Från och med 2023 har Vilhelmina kommun övergått till en ny organisation med kommunstyrelse, miljö- & byggnadsnämnd samt utskott.

Organisationskarta

Kommunpolitikerna är uppdragsgivare

Det är de folkvalda politikerna i Vilhelminas kommunfullmäktige, kommunstyrelse med utskott och nämnder som är ytterst ansvariga för hela den kommunala verksamheten. De förtroendevalda bestämmer i frågor som rör ekonomi och kvalitet och de beslutar om reglementen, förordningar och policybeslut. De styr kommunen genom att ge uppdrag, sätta upp mål och tilldela resurser till de olika verksamheterna ur kommunens totala budget.

Kommunanställda är verkställande

Det är de anställda: tjänstepersoner, medarbetare och chefer som i praktiken sköter genomförandet av kommunens verksamhet. De ansvarar för att politiska beslut följs och genomförs i det dagliga arbetet. De hanterar frågor om ekonomi, kvalitet, planering och arbetsledning. De anställda ansvarar också för att ta fram underlag för politiska beslut, att följa upp verksamheterna och att redovisa detta tillbaka till uppdragsgivarna - politikerna. För att avlasta nämnderna och kommunstyrelsen i rutinärenden och detaljbeslut, delegerar politikerna i vissa fall beslutanderätt ner till enskilda tjänstemän. Formerna för detta redovisas i respektive nämnd eller utskott, samt kommunstyrelsens delegationsordning.

Lagar och regler

Flera lagar styr kommunens verksamheter. Kommunallagen och regeringsformen reglerar kommunens organisation, ansvarsområden och skyldigheter. Därutöver finns flera andra lagstiftningar som styr kommunens verksamheter, till exempel socialtjänstlagen, skollagen, plan- och bygglagen och miljöbalken.

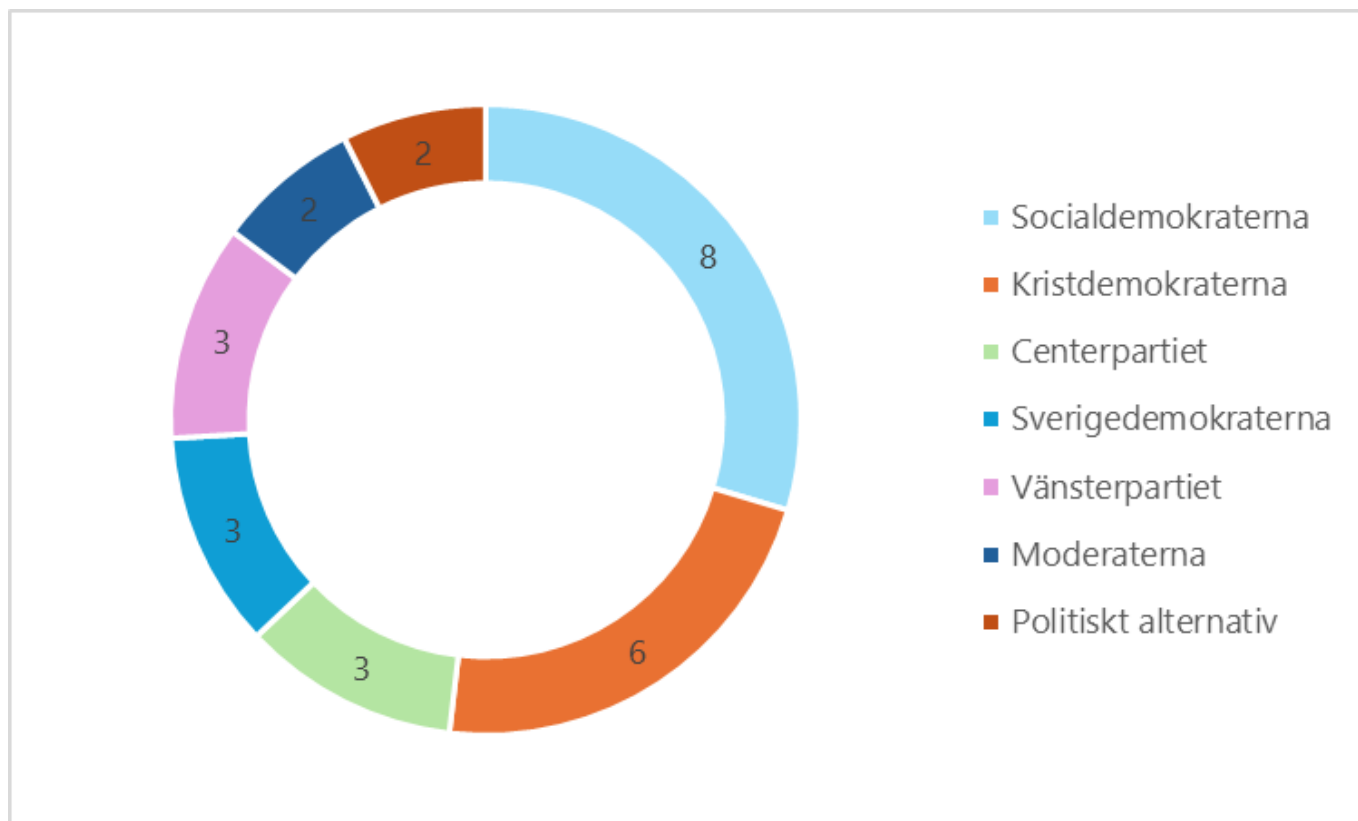
Kontroll, tillsyn och revision

Kommunens verksamhet granskas bland annat av tillsynsmyndigheter. Dessutom har alla kommuner en egen revision. Revisorerna har till uppgift att granska kommunens verksamhet varje år utifrån såväl

effektivitet som ekonomi.

Mandatfördelning

Sedan valet 2022 ser mandatfördelningen i kommunfullmäktige ut som följande:

2.4.1 Styrmodell i Vilhelmina kommun

Kommunfullmäktiges perspektiv är:

Tillgänglighet

Riktlinjer för perspektivet tillgänglighet är:

Gott värde, hög tillgänglighet och professionalism är värden som ska genomsyra all vår verksamhet. Transparens/insyn, öppenhet, delaktighet, för alla, snabbt och enkelt, tillgång till utbildning, snabb etablering av nyanlända och minska utanförskap.

Trygghet

Riktlinjer för perspektivet trygghet är:

Välfärd, socialt skyddsnät, myndighetsutövning, fysisk miljö, säkerhet och krisberedskap.

Effektivitet

Riktlinje för perspektivet effektivitet är:

Utifrån invånare/kunderna, forskning, beprövad vetenskap och kunskapsbaserade perspektiv utveckla kvaliteten på välfärdstjänsterna och digitalisera det som går att digitalisera.

Samhällsutveckling

Riktlinje för perspektivet samhällsutveckling är:

Bibehålla och utveckla ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.

2.4.2 Budgetmodell

Resursfördelningsmodellen

Inför budgetår 2021 sätts en ny budgetmodell för framtagande av budgetramar per nämnd och utskott. Budgetmodellen är framtagen av Sveriges kommuner och Regioner (SKR) och 2026 blir därmed det sjätte året som Vilhelmina använder sig av denna budgetmodell.

I budgetmodellen sätts investeringsnivå för mandatperioden först. Investeringsnivån bestämmer vilket resultat som kommunen behöver ha för att kunna självfinansiera investeringarna i den grad som det finansiella målet bestämmer. Det andra finansiella målet som gäller för perioden är att resultatet minst ska vara en procent av skatter och bidrag. Dessa finansiella mål är grundförutsättningarna för resultatnivåer och investeringsnivåer.

Kommunen får information om hur mycket skatter och bidrag som prognostiseras per budgetår. Vad som blir det verkliga utfallet baseras på befolkningssiffran den 1:e november. Ersättningsnivåerna beror inte endast på hur många invånare det är utan i vilken ålder dessa invånare är. De ålderskategorier som är i behov av den kommunala servicen ger mer ersättning än äldre som inte har lika stort behov. Exempelvis ger antalet personer över 80 den högsta ersättningsnivån och barn som är 1-5 år ger en annan ersättningsnivå.

Utifrån denna logik beräknas en teknisk ram till nämnder och utskott som har "prislappsverksamheter". Prislappar bygger på en omräkning av standardkostnaden och beskriver vad det borde kosta före eventuella politiska prioriteringar. Verksamheterna som har prislappar är äldreomsorg, förskola, förskoleklass, fritids, grundskola, gymnasieskola, IFO och LSS. Detta motsvarar cirka 79 % av den totala budgeten. Den tekniska ramen innefattar inte politiska prioriteringar utan den beräknas utifrån vad en medelkvalitet inom exempelvis grundskola bör kosta och är den lägsta nivå som verksamheten kan bedrivas för. Skapar Vilhelmina kommun bättre förutsättningar att bedriva en effektiv verksamhet ska det verkliga behovet av ersättning ses över.

För budgetår 2026 har alla verksamheter som inte har prislappar fått samma budgetram som 2025 och de har fått uppräkningspris och lön samt att de påverkas av en förväntad befolkningsminskning.

Efter att de tekniska ramarna är klara kunde prioriteringar ske. Prioriteringsutrymmet blir då mellanskillnaden mellan det resultat som kommunen behöver ha och de tekniska ramarna. Prioriteringarna kan ske ett år i taget eller vara fleråriga.

Investeringar

Kommunfullmäktige beslutar investeringsram samt godkänner framtagna investeringsprojekt för den kommande femårsperioden. Medel anslagna för investeringar får inte användas till driftkostnader.

- Nyttjandeperioden överstiger tre år
- Anskaffningsvärdet överstiger ett halvt prisbasbelopp
- Används för stadigvarande bruk

Beloppet som krävs för att det ska klassas som en investering är ett halvt prisbasbelopp. Understiger köpet detta belopp kommer den vid bokslutet att belasta driften inom verksamheten. Från och med 2018 görs

komponentavskrivning på investeringar vilket innebär att investeringen delas upp i olika delar beroende på komponenternas olika livslängd.

Taxor

Nämndens taxor och avgifter ses över i samband med budgetarbetet. Taxor och avgifter beslutas av kommunfullmäktige. Specifikation över förändringar i taxor och avgifter ges i bilagor till Årsplanen.

2.5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Finansiella mål

	Mål	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Investeringar	Egenfinans	Egenfinans	Egenfinans	Egenfinans	Egenfinans
Soliditet inkl pensionsförpliktelse	>23,9 %	24,4 %	26,0 %	27,4 %	28,8 %
Amorteringar	5 Mkr	5 Mkr	5 Mkr	5 Mkr	5 Mkr
Resultat i % av skatter och bidrag	2 %	3,2 %	2 %	2 %	2 %

Prioriteringar

Politiska prioriteringar	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Allmänna utskottet				
Samisk förvaltning	70			
Utbildning av räddningspersonal MSB och C-körkort	300	300	300	300
Ersättningar till Folkets hus	600			
Besparing P-stuga Saxnäs	-40			
Besparing IT ej tillsatt tjänst 0,5	-200			
Samverkan Räddningstjänst	-60			
<i>Summa allmänna utskottet</i>	<i>670</i>	<i>300</i>	<i>300</i>	<i>300</i>
Valnämnd				
Val 2026 RKR	200			
<i>Summa valnämnd</i>	<i>200</i>			
Miljö- och byggnadsnämnden				
Tidigare permanent prioritering	600	600	600	600
<i>Summa miljö- och byggnadsnämnden</i>	<i>600</i>	<i>600</i>	<i>600</i>	<i>600</i>
Socialutskottet				
45 :an Öppen dagverksamhet	500			

Fotvård	500			
Personligt ombud	200			
Körkortsbidrag	200	200	200	200
Sommartaxa	3 800			
Kvalitetssäkrande insatser inom vård och omsorg	3 900	3 900	3 900	3 900
Uppsökande och förebyggande insatser enl ny lagstiftning SoL	3 050	3 050	3 050	3 050
Hemtjänst tätort, hemgång först	18 500			
Familjehemsvård barn och unga	9 000			
HVB barn och unga, HVB placeringar	3 600			
Institutionsvård vuxna. Säkerställa adekvat vård	1 000			
Öppna insatser vuxna	600			
Öppna insatser barn och unga	1 000			
SFB, ökade kostnader utifrån avtal kring ersättning	1 500			
Elevkostnader, kostnader för elever som ej kan tillgodoses på hemorten	2 750	2 750	2 750	2 750
LSS-placeringar	4 500	4 500	4 500	4 500
Familjerådgivning för att möjliggöra insatser för familjebehandlingar	500			
Säga upp avtal Centrumhuset	-244			
Personlig assistans	-1 500			
Minska antal Säbo-platser	-10 000			
<i>Summa socialutskottet</i>	<i>43 356</i>	<i>14 400</i>	<i>14 400</i>	<i>14 400</i>
Utbildnings- och arbetsmarknadsutskottet				
Volgsjö (resursskolan)	4 420	4 420	4 420	
Trygghetsteam Hembergsskolan	1 000			
Särskild undervisningsgrupp Hembergsskolan	2 500			
Fjällskola Dikanäs	5 297	5 297	5 297	5 297
Fjällskola Saxnäs	6 396	6 396	6 396	6 396
Förskolan: byarna, lokaler och ordinarie verksamhet	9 000			
Tidiga insatser första skolåren Volgsjö skola	2 500			
Anpassad grundskola Volgsjö skola	1 200			
Lärcentrum, bristyrkesutbildning på gymnasial nivå, yrkeshögskola och högskola för kompetensförsörjning, allmänna ämnen inför att läsa yrkes/högskola	5 700			
Arbetsmarknadsenhet	1 149			

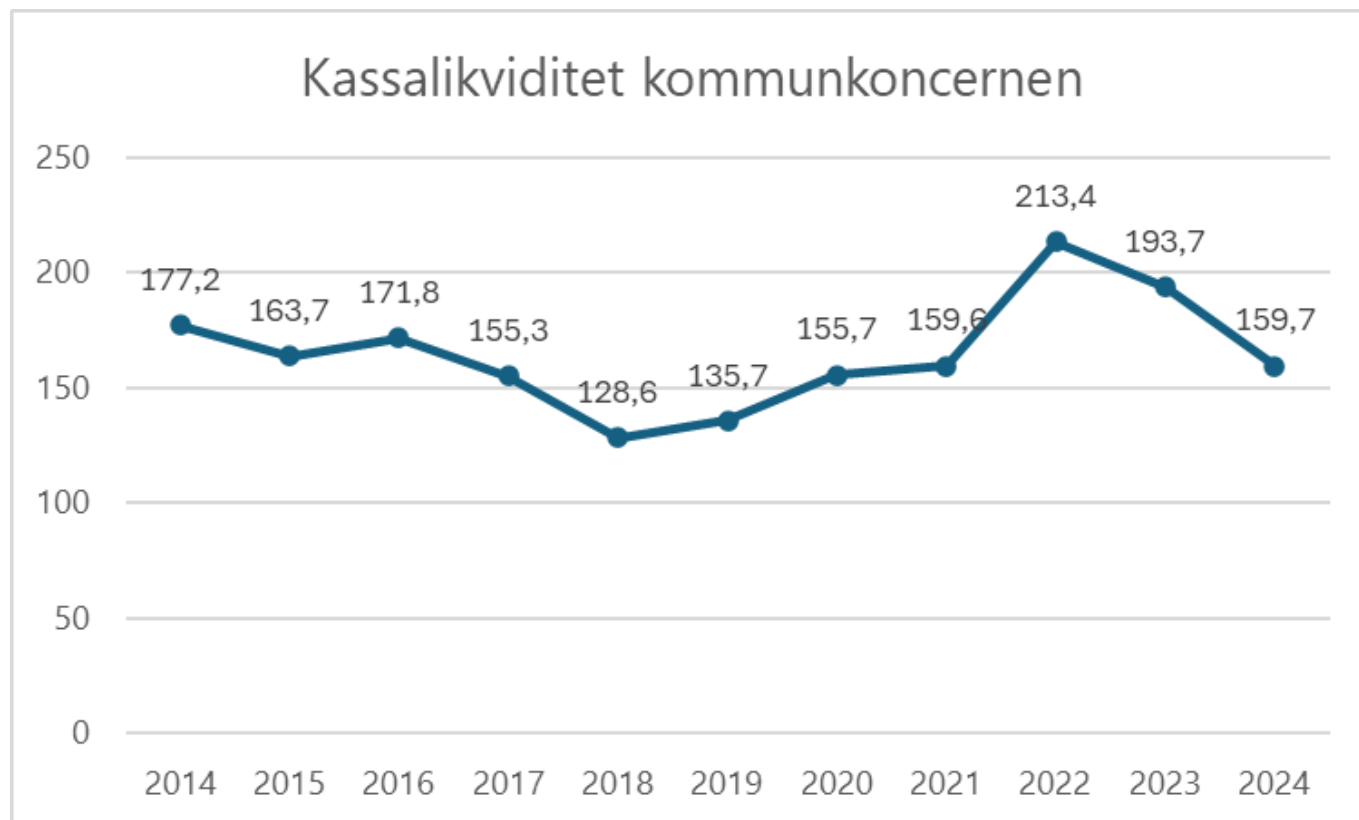
Omfördelning elever, rivning paviljongen, gemensam administration, ledningsorganisation	-1 400			
Minskning av personal	-8 000			
Övrig personal	-750			
Södra Lapplands gymnasieförbund	11 403			
Strategisk post SLG	3 351			
<i>Summa utbildnings- och arbetsmarknadsutskottet</i>	<i>43 766</i>	<i>16 113</i>	<i>16 113</i>	<i>11 693</i>
Övergripande satsningar				
Personalbefrämjande åtgärder	150			
<i>Summa övergripande satsningar</i>	<i>150</i>			
Totalt prioriteringar	88 742	31 413	31 413	26 993

Ramförändringar

	Budget 2025	Teknisk ram 2026	Prioriteringar 2026	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kommunfullmäktige	1 284	1 283	0	1 283	1 304	1 335	1 367
Revision	768	783	0	783	796	815	834
Överförmyndare	1 245	1 269	0	1 269	1 290	1 320	1 352
Valnämnd	28	28	200	228	29	29	30
<i>Kommunstyrelsen</i>	<i>572 839</i>	<i>496 238</i>	<i>87 942</i>	<i>584 180</i>	<i>599 778</i>	<i>608 611</i>	<i>617 233</i>
- varav Allmänna utskottet (inkl övergripande satsningar)	93 871	97 036	820	97 856	100 341	101 819	103 261
- varav Socialutskottet	263 213	228 727	43 356	272 083	279 418	283 533	287 550
- varav Utbildnings- och arbetsmarknadsutskottet	163 919	131 394	32 363	163 757	168 173	170 650	173 068
- varav Södra Lapplands gymnasieförbund	51 836	39 081	11 403	50 484	51 846	52 609	53 354
Miljö- och utbildningsnämnden	3 833	3 393	600	3 993	4 101	4 161	4 220
	579 997	502 994	88 742	591 736	607 298	616 271	625 036

**I Kommunstyrelsen ingår Allmänna utskottet, Socialutskottet, Utbildnings- och arbetsmarknadsutskottet samt Södra Lapplands gymnasieförbund.*

Likviditet

Nyckeltalet Kassalikviditet beskriver koncernens betalningsförmåga på kort sikt. Med en kassalikviditet som ligger på värdet 100 klarar ett företag precis sina kortfristiga ekonomiska åtaganden.

Kommunkoncernen hade 2024 en kassalikviditet på 159,7 %, detta innebär att kommunkoncernen har en stark kortfristig betalningsförmåga. Kommunkoncernen har mer omsättningstillgångar som behövs för att täcka sina finansiella åtaganden på kort sikt.

Borgensåtagande

Vilhelmina Kommun har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner och regioner som per 2022-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt i anspråkstagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening. Vilhelmina kommuns totala insatskapital i Kommuninvests ekonomiska förening uppgick 2024-12-31 till 8 846 tkr.

Vilhelmina kommun har också borgensåtaganden gentemot sina koncernbolag, per 2025-04-30 uppgick dessa till 187 150 tkr för Vilhelmina Bostäder AB samt 27 785 tkr för South Lapland Airport AB.

Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelse	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Total pensionsförpliktelse enligt balansräkning	182 960	173 937	166 631	160 274	153 232
- Avsättning inkl. särskild löneskatt	17 271	16 642	16 257	15 967	15 606
- Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	165 690	157 295	150 374	144 307	137 627
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	63 016	63 640	64 276	64 919	65 568
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0	0	0	0	0
Summa pensionsförpliktelse	245 976	237 577	230 907	225 193	218 800

Finansnetto

Budgeten för finansiella kostnader uppgår till drygt 4 mkr. Den aktuella låneskulden för kommunkoncernen är 398,7 mkr varav ca 30 % förfaller till betalning inom ett år.

Kommunkoncern

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsbokslut innefatta en sammanställd redovisning som omfattar kommunal verksamhet som bedrivs genom annan juridisk person. Den sammanställda redovisningen omfattar kommunen samt de företag som kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande över. Med denna definition betraktas Vilhelmina Bostäder AB, Vilhelmina Fastighetsförvaltning AB och South Lapland Airport AB som redovisningsenheter i den sammanställda redovisningen för Vilhelmina kommunkoncern. En sammanställd redovisning kommer att presenteras i årsredovisningen för år 2026.

2.6 Balanskrav

Avstämning mot balanskravet (tkr)

	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Resultatmål i % av skatter och statsbidrag	3,2	2	2	2
Skatteintäkter	361 016	377 980	393 641	409 048
Generella Statsbidrag	253 535	246 198	239 670	233 178
Årets resultat	19 815	12 880	13 040	13 190
Tidigare avsatt till RUR	2 190	2 190	2 190	2 190
Årets avsättning till RUR	0	0	0	0
lanspråktagande av RUR	0	0	0	0
Årets avsättning till RER	0	0	0	0

Balanskravsresultat	19 815	12 880	13 040	13 190
Summa RUR	2 190	2 190	2 190	2 190

2.7 Väsentliga personalförhållanden

Personal

Att vara en attraktiv arbetsgivare med en god personalpolitik är viktigt för framtiden. Särskilt med tanke på att cirka en femtedel av kommunens medarbetare når pensionsåldern inom de närmaste fem åren. Med en allt starkare konkurrens om kompetensen är det viktigt för kommunen att både kunna behålla och rekrytera medarbetare i framtiden.

Arbetet med att kompetensförsörja Vilhelmina kommun är en av kommunens och dess verksamheters största utmaningar. Att vara en attraktiv arbetsgivare är otroligt viktigt för att lyckas med denna utmaning! Vi vet att en god arbetsmiljö är en viktig parameter för att medarbetare ska vilja stanna kvar samt för att möjliggöra nyanställningar. För att lyckas med detta är det av stor vikt att stödfunktionernas arbete som går ut på att vi vill stödja våra chefer och se över hur vi kan utveckla vår enhet på bästa sätt för att nå vår målsättning att verka för personal på plats som trivs och fungerar väl.

En viktig åtgärd för att möta välfärdens rekryteringsbehov blir att ta tillvara både befintlig kompetens och de som nyanställs på ett bättre sätt genom att gå från en deltidorganisation till en heltidsorganisation. Vilket är ett led i SKR och Kommunals huvudöverenskommelse, att andelen heltidsanställda ska öka. Det är ett arbete som vi har påbörjat med Kommunal och det kommer att pågå under flera år. Att erbjuda heltidsanställningar är mer attraktivt samt ökar det ekonomiska oberoendet för medarbetaren då det gör att fler klarar sin egen försörjning genom ökad inkomst men även högre avsättning till pension och socialförsäkringar.

Vilhelmina kommun erbjuder dessutom sina anställda möjligheten att under en timme per vecka utöva någon form av friskvårds aktivitet på betald arbetstid.

2.8 Förväntad utveckling

Vilhelmina kommun minskar sin befolkning för varje år som går. SCB har gjort en ny beräkning av befolkningsprognosen i april 2024 och den visar på en betydligt svagare befolkningsökning för Sverige under de kommande åren jämfört med tidigare befolkningsframskrivning. Detta stämmer även för Vilhelmina kommun. Enligt den nya framskrivningen av SCB förväntas Vilhelmina kommuns befolkning vara ca 5 500 invånare per 2033, vilket är en försämring med 200 invånare jämfört med den tidigare framskrivningen.

Vilhelmina kommun förväntas minska mest inom ålderskategorin mellan 0 - 19 år, en minskning med - 21,5%. Kommunen förväntas minska invånare mellan 20 - 66 år med -14,3% och invånare mellan 67 - 79 år med 8%. Kommunen förväntas öka andelen invånare 80 år och äldre med 26,5%.

Denna prognos visar att Vilhelmina kommun kommer att minska antalet elever i för-, grund- samt gymnasieskolan fram till 2033, vilket kan innebära exempelvis färre förskoleenheter i framtiden samt en översyn av skolornas lokalbehov.

Vi har en stor utmaning att vi ökar andelen invånare som är 80 år eller äldre samtidigt som vi tappar invånare i arbetsför ålder. Detta kommer att innebära stora utmaningar att ha tillräckligt med personal för att ta hand om de äldre. För att möta dessa utmaningar bör vi investera i framtidens välfärdsteknik.

Den minskade befolkningen påverkar kommunens intäkter i form av skatteunderlag. En minskning av 100 invånare innebär en minskning i skatteunderlaget med ca 6 mkr. Vilket kommer att innebära att kommunen behöver se över sina verksamheter och sin ambitionsnivå.

Vilhelmina kommun har och kommer fortsatt att ha ett stort investeringsbehov både när det gäller nyinvesteringar och att de kommunala anläggningarna behöver kontinuerligt underhållas för att klara myndighetskrav. Investeringarna kommer att påverka verksamheternas driftbudget i form av kapitaltjänstkostnader.

2.9 Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att skattesatsen 2026 lämnas oförändrad och blir 23,65 per hundra kronor.

att anta förändringar av samt tillkommande taxor och avgifter för år 2026.

att anta Årsplan med budget 2026 samt plan för år 2027–2029.

att anta föreslagen investeringsram för år 2026 och föreslagna projekt.

att delegera till kommunstyrelsen att prioritera inom de godkända investeringsprojekten.

att delegera till kommunstyrelsen att göra eventuella ombudgeteringar av drift- och investeringsmedel från 2025 till år 2026.

att ge kommunstyrelsen rätt att under 2026 omsätta lån, d.v.s. låna upp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2026.

att delegera till kommunstyrelsen att besluta om förändringar inom av kommunfullmäktige beslutade totala ramar.

att borgensavgiften ska om möjligt beräknas enligt SKR:s modell, om räntesats utan borgen inte går att fastställa ska borgensavgiften vara 0,5 % för Vilhelmina Bostäder AB samt för South Lapland Airport AB avseende år 2026.

att nivån för vad som räknas som investering ska uppgå till ett halvt prisbasbelopp.

3 Kommunens räkenskaper

3.1 Driftbudget

	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kommunfullmäktige	1 284	1 100	1 283	1 304	1 335	1 367
Revision	768	768	783	796	815	834
Överförmyndare	1 245	1 245	1 269	1 290	1 320	1 352
Valnämnd	28	16	228	29	29	30
Allmänna utskottet	93 871	91 980	97 706	100 341	101 819	103 261
Socialutskottet	263 213	271 230	272 083	279 418	283 533	287 550
Utbildnings- och arbetsmarknadsutskottet	163 919	172 743	163 757	168 173	170 650	173 068
Södra Lapplands Gymnasieförbund	51 836	57 511	50 484	51 846	52 609	53 354
Miljö- och byggnadsnämnd	3 833	3 650	3 993	4 101	4 161	4 220
Övergripande satsning alla verksamheter	0	0	150	0	0	0
<i>Totalt nämnder</i>	<i>579 997</i>	<i>600 243</i>	<i>591 736</i>	<i>607 298</i>	<i>616 271</i>	<i>625 036</i>
Justering för externredovisning						
Summa verksamhetens nettokostnader	579 997	600 243	591 736	607 298	616 271	625 036
Finansverksamhet	-585 948	-599 699	-611 551	-620 178	-629 311	-638 226
Totalt	-5 951	544	-19 815	-12 880	-13 040	-13 190

3.2 Resultatbudget

	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens intäkter						
Verksamhetens kostnader						
Avskrivningar	21 724	21 724	19 200	20 000	20 000	20 000
Verksamhetens nettokostnader	-579 997	-600 243	-591 736	-607 298	-616 271	-625 036
Skatteintäkter	343 751	346 957	362 016	377 980	393 641	409 048
Generella statsbidrag och utjämning	246 197	256 742	253 535	246 198	239 670	233 178
Verksamhetens resultat	9 951	3 456	23 815	16 880	17 040	17 190
Finansnetto	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000

Resultat efter finansiella poster	5 951	-544	19 815	12 880	13 040	13 190
Extraordinära poster						
Årets resultat	5 951	-544	19 815	12 880	13 040	13 190

3.3 Investeringsbudget

Förslaget till investeringsbudget för 2026 uppgår till 23 369 tkr, vilket gäller både skattefinansierade och taxefinansierade verksamheter. De skattefinansierade investeringarna uppgår till 12 469 tkr, samt taxeinvesteringar uppgår till 10 900 tkr.

Investeringsprojekt markerade med * avser investeringar inom taxekollektiven.

	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Totalt
Allmänna utskottet					
Andningsskyddsutrustning rökdykning	896	0	0	0	896
Ny bottensug Simhallen	44	0	0	0	44
Ugnar till Åsbacka	600	0	0	0	600
Skalskydd infrastruktur	500	0	0	0	500
CUS - fastighetsnära insamling, avfall*	3 000	0	0	0	3 000
Ny Hiss Hembergsskolan	500	0	0	0	500
Ventilation Volgsjö - energieffektivisering	500	0	0	0	500
Nytt tak Älgen	500	0	0	0	500
VA Ny huvudledning avlopp, fiskodling-ARV*	1 400	0	0	0	1 400
VA Reinvestering i VA-nät*	2 000	0	0	0	2 000
VA Avloppsrening Dikanäs*	4 000	0	0	0	4 000
Trygghetspunkt - reservkraft	2 000	0	0	0	2 000
Vägar tätort (5 års plan)	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
Vägar byar (5 års plan)	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Andelar Folkets Hus	367	367	0	0	734
Digitala verktyg Politik	357	0	0	0	357
<i>Summa Allmänna utskottet</i>	<i>20 664</i>	<i>4 367</i>	<i>4 000</i>	<i>4 000</i>	<i>33 031</i>
<i>Varav Taxekollektiv</i>	<i>10 900</i>			<i>0</i>	
Socialutskottet					
Inventarier, möbler, medicinskåp	1 500	0	0	0	1 500
<i>Summa socialutskottet</i>	<i>1 500</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1 500</i>
Utbildnings- och arbetsmarknadsutskottet					

Inventarier	550	0	0	0	550
Utemiljø Førsolor	400				400
Inventarier og belysning AME	105				105
Anpassning omklædningsrum	150				150
<i>Summa utbildnings- og arbeidsmarknadsutskottet</i>	<i>1 205</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1 205</i>
Miljø- og byggnadsnæmnd					
	0	0	0	0	0
<i>Summa miljø- og byggnadsnæmnd</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Total summa investeringar	23 369	4 367	4 000	4 000	35 736